

Merkspas:
proeven van de vrijheid

Fietsen en wandelen
in volle vrijheid

*Het gevangenis museum,
een boeiende ervaring*

Merksplas-Kolonie, uniek in Europa

Voor de bezoeker aan de Noorderkempen zijn de voormalige landloperskolonies van Merksplas en Wortel zeker een must. Naar het voorbeeld van Drente, werd in 1822 de "Maatschappij van Weldadigheid van de Zuidelijke Nederlanden" gesticht, in Wortel de "vrije kolonie" en in Merksplas de "onvrije kolonie". Het bedelaarshuis van Merksplas evolueerde, via de Rijksweldadigheidskolonie voor landlopers vanaf 1870 tot aan de afschaffing van de Wet op de Beteugeling van Landloperij en Bedelarij in 1993, naar een heuse gevangenis, destijds goed voor ca. 700 gevangenen, na de opstand van mei 2016 nog voor zo'n 350. En in de voormalige slaapzalen van de landlopers is nu het Centrum voor Illegalen gehuisvest, dat plaats biedt aan ongeveer 150 uitgeprocedeerde asielzoekers.

Vijf gebouwen op dit domein zijn beschermd: de gevangenis, het Centrum voor Illegalen, de Grote Hoeve, het voormalige schooltje en de landloperskapel. Met de hulp van Kempens Landschap zorgt de gemeente Merksplas voor de restauratie van de landloperskapel en de Grote Hoeve. Dit gebeurt in een tienjarenplan. Op 2 juni 2017 werden de deuren van het Bezoekerscentrum "Kolonie 5-7" plechtig geopend. In het verlengde hiervan kan je voor een natje en een droogje terecht in de brasserie "Kolonie 7". De kapel fungeert als exclusieve feestzaal van de gemeente. Hier bevindt zich ook het Gevangenis museum, een aantrekkingspool voor de talrijke bezoekers uit gans Vlaanderen, Nederland en zelfs uit de wijde wereld.

Rondom deze instellingen strekt zich een prachtig domein uit van 600 ha, met een cultuurhistorisch erfgoed in een gecompartmenteerd landschap en met een karakteristiek gebouwenpatrimonium uit de periode 1870 - 1900. Het landschap heeft een rastervormig drevenpatroon (in totaal meer dan 25 km), met een mooie afwisseling van open akkers en weiden, van de dennen- en eikenbossen, met hier en daar een heide- en venrelict. Het domein is bijna volledig omsloten door een ringgracht van 6,5 km lang en ca. 10 m breed. Sinds 1999 is dit landschap beschermd, en het is als geheel uniek in Europa!

Terwijl je als toerist in volle vrijheid geniet van kabbelende beken, ruisende bladeren en zingende vogels, passeer je tegelijkertijd de onvrije wereld, verborgen achter de hoge veiligheidsafsluitingen. Op dit domein kan je straffeloos slenteren, wandelen en fietsen, terwijl je in alle vrijheid geniet van een mooie, stille en groene Kempense natuur. Een aanrader is zeker een wandeling met gids! Hiervoor kan je terecht bij VVV-Toerisme Merksplas (tel. 014/63.94.77).

Het gevangenis museum

Het Gevangenis museum kreeg een provinciale erkenning. Het museum vertelt twee verhalen:

In zaal 1 wordt de **geschiedenis van de strafuitvoering** in ons land verteld van de middeleeuwen tot vandaag. Het gaat dus om het verhaal van straffen en misdrijven door de eeuwen heen, bij wijze van spreken vanaf de galg tot aan de Basiswet. Het tekstverhaal wordt aangevuld met talloze voorwerpen die het leven in de gevangenis illustreren. Een reeks prachtige foto's van Lieve Blancquaert en Lieven Nollet maken de indrukwekkende verzameling compleet.

In zaal 2 presenteren we het leven in de vroegere **landloperskolonies** van **Wortel** en **Merksplas**. Ook daar wordt met maquettes, voorwerpen en foto's dit verhaal tot leven gewekt.